

Національний
банк України

Щомісячні опитування підприємств України

Березень 2020 року

Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Національного банку України

Випуск № 9
Департамент статистики та звітності

Головне

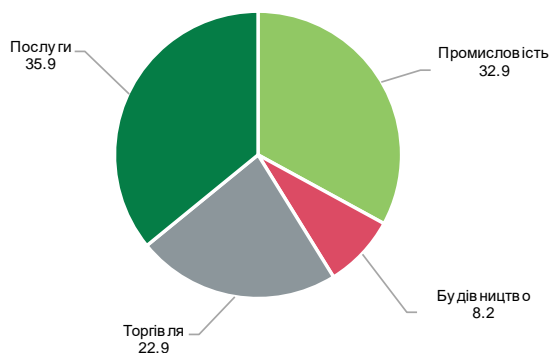

Бізнес суттєво погіршив очікування щодо економічних результатів своєї діяльності на тлі запроваджених у країні протиепідемічних обмежень. Індекс очікувань ділової активності (ІОДА) у березні знизився до 45.8 (на 5.4 п.)

- Зниження ІОДА відбулося внаслідок суттєвого погіршення очікувань підприємств сфери послуг та промисловості.
- Незначне поліпшення очікувань підприємств торгівлі було підтримане зростаючим попитом на споживчі товари першої необхідності (продукти харчування та засоби особистої гігієни), а також переорієнтацією бізнесу на альтернативні канали збуту та доставки товарів.
- Незважаючи на труднощі, пов'язані з протиепідемічними заходами, підприємства будівництва пом'якшили свої песимістичні очікування на тлі сезонного поживлення.
- Респонденти всіх секторів, окрім підприємств промисловості, очікують скорочення чисельності працівників, найбільше – у сфері послуг.

Паспорт вибірки

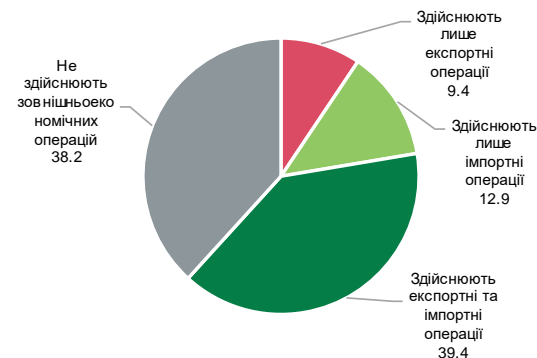
Розподіл респондентів за секторами економіки, %

Розподіл респондентів за розміром підприємств, %

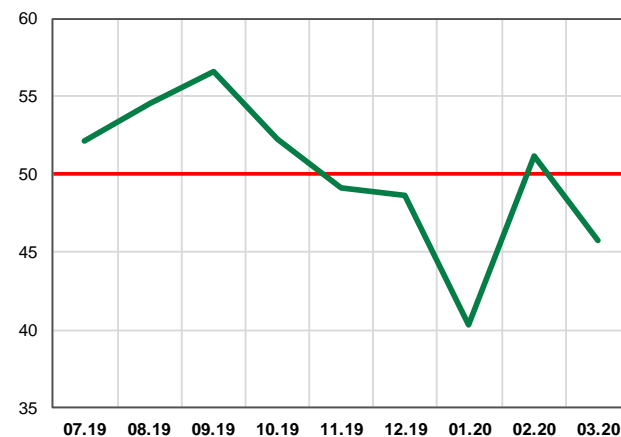
Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- Час проведення опитування: 05 – 24 березня 2020 року
- Опитано всього: 170 підприємств
- Горизонт опитування: зміна показників діяльності підприємств у березні порівняно з лютим

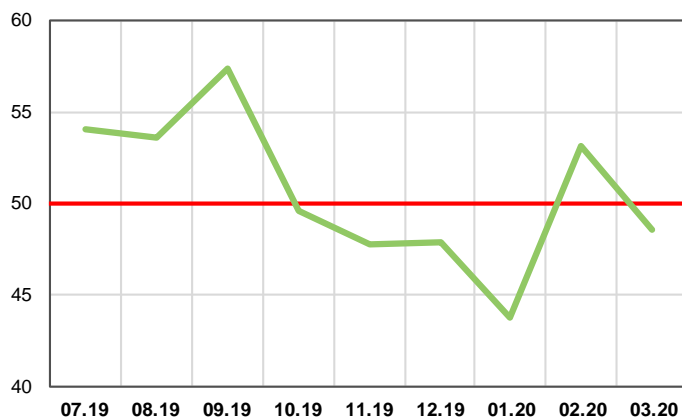
Сектор	Частка сектору у ВВП України (2018 рік), %	Дифузійний індекс		
		Лютий 2020	Березень 2020	Зміна до попереднього місяця
Промисловість	38.9	53.1	48.6	-4.5
Будівництво	4.3	34.2	40.6	+6.4
Торівля	32.3	49.9	50.4	+0.5
Послуги	24.6	52.8	36.1	-16.7
ЮДА (в цілому по Україні)	X	51.2	45.8	-5.4

Індекси очікування ділової активності

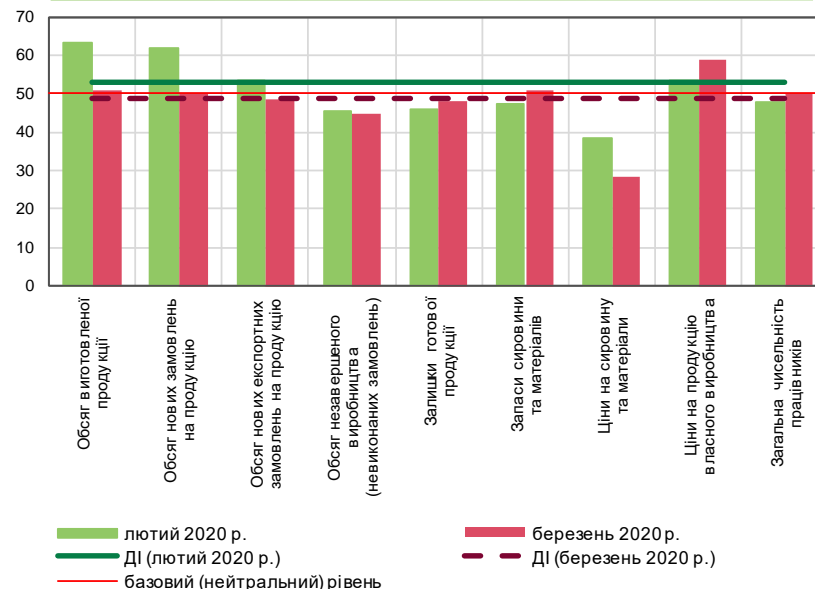

Промисловість

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств промисловості

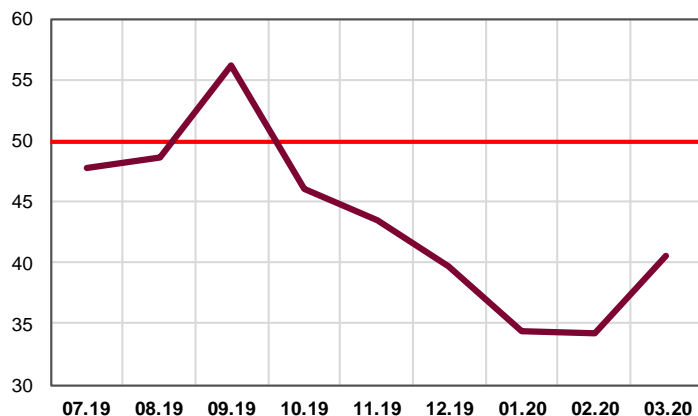
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств промисловості

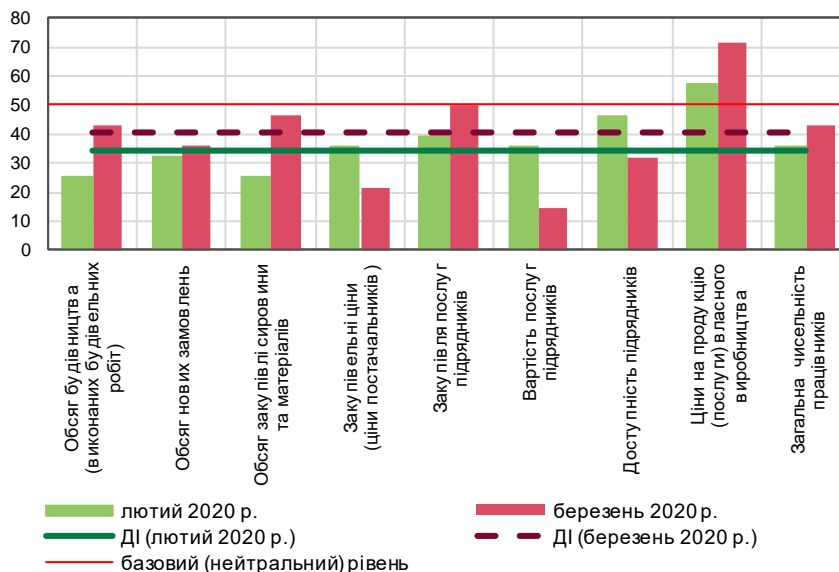
- Респонденти промисловості суттєво **погіршили очікування щодо економічних перспектив діяльності своїх підприємств**. ДІ сектору у березні **знизився до 48.6** (у лютому – 53.1).
- **Посилилися песимістичні оцінки щодо динаміки цін на сировину та матеріали**: ДІ **знизився до 28.6** (у лютому – 38.7).
- Водночас сектор не очікує змін щодо обсягів виготовленої продукції та нових замовлень на продукцію: ДІ – 50.9 та 50.0 відповідно (у лютому 63.3 та 62.0 відповідно).
- Респонденти промисловості **поліпшили свої очікування щодо запасів сировини та матеріалів, а також щодо цін на власну продукцію**: ДІ зріс до 50.9 та 58.9 відповідно (у лютому 47.3 та 53.3).
- Незважаючи на складні умови, підприємства сектору **не очікують змін загальної чисельності працівників**: ДІ – 50.0 (у лютому – 48.0).

Будівництво

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств будівництва

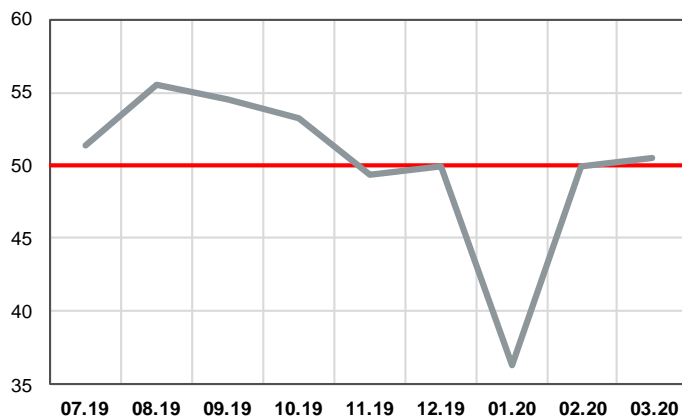
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств будівництва

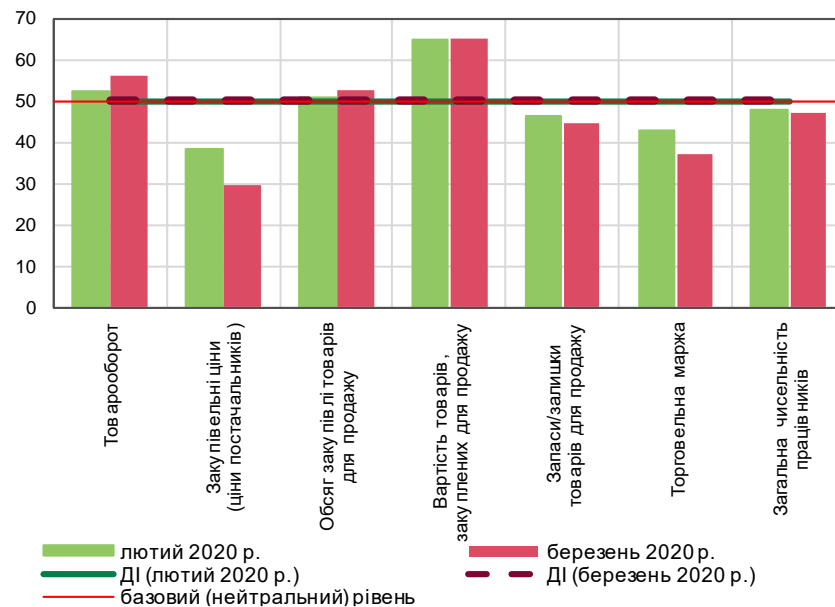
- Підприємства будівництва, попри песимізм, **поліпшили свої очікування**: ДІ сектору – 40.6 (у лютому – 34.2).
- Найбільше поліпшилися, хоча й залишаються песимістичними, **очікування щодо обсягів будівництва та обсягів закупівлі сировини і матеріалів**: ДІ – 42.9 та 46.4 відповідно (у лютому по 25.0).
- Водночас респонденти сектору погіршили очікування щодо закупівельних цін та доступності підрядників: ДІ знизився до 21.4 та 32.1 відповідно (у лютому – 35.7 та 46.4). За таких умов підприємства будівництва налаштовані на подальше зростання цін на продукцію/послуги власного виробництва: ДІ – 71.4 (у лютому – 57.1).
- **Очікування щодо чисельності працівників дещо поліпшилися, проте не досягли нейтрального рівня**: ДІ – до 42.9 (у лютому – 35.7).

Торгівля

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств торгівлі

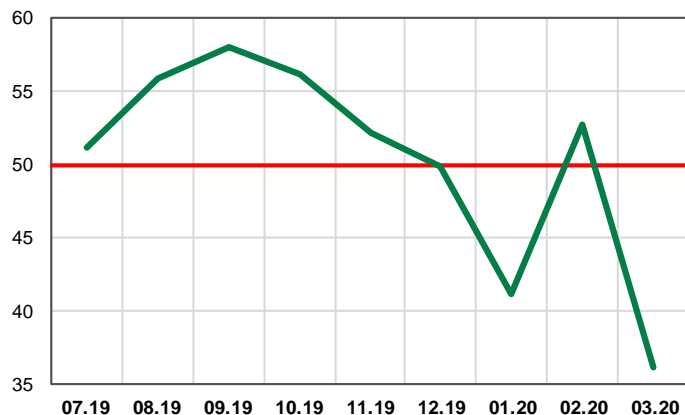
Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств торгівлі

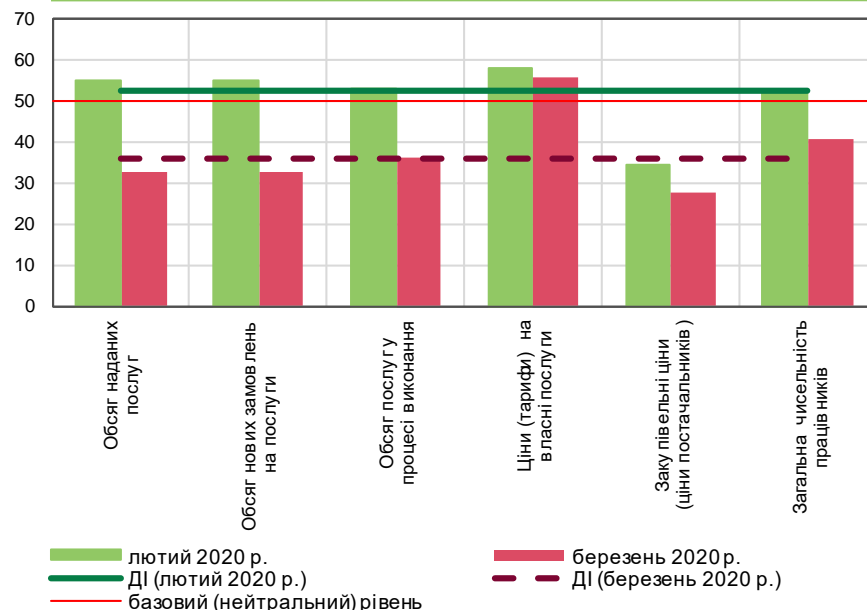
- На тлі погіршення очікувань іншими секторами **підприємства торгівлі оптимістично оцінили економічні результати** березня. ДІ сектору зріс до 50.4 (у лютому – 49.9).
- Підприємства сектору **оптимістично налаштовані щодо динаміки обсягів реалізації продукції та обсягів закупівлі товарів для продажу**: ДІ – 56.4 та 52.6 відповідно (у лютому – 52.3 та 51.1).
- **Погіршилися очікування підприємств щодо динаміки цін постачальників**: ДІ знизився до 29.5 (у лютому – 38.6). Очікування подальшого зростання закупівельних цін пояснюють високі очікування підприємств щодо зростання **вартості товарів, закуплених для продажу**: ДІ – 65.4 (у лютому 64.8).
- Незважаючи на суттєве ускладнення умов діяльності, **очікування підприємств торгівлі щодо загальної чисельності працівників не погіршилися та залишилися на рівні лютого**: ДІ – 47.7.

Послуги

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств сфери послуг

Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств сфери послуг

- Підприємства сфери послуг найсуттєвіше відчули результати запроваджених обмежень. Їхні очікування погіршилися до рекордно низького для сектору рівня: ДІ сектору – 36.1 (у лютому – 52.8).
- На мінімально низькому рівні є очікування підприємств щодо обсягу наданих послуг (32.8), нових замовлень на послуги (32.8) та обсягу послуг у процесі виконання (36.1). У попередньому місяці підприємства оптимістично оцінювали дані показники – 54.9, 54.9 та 52.9 відповідно.
- На тлі посилення очікувань щодо зростання закупівельних цін (ДІ – 27.9) збереглися високі очікування щодо зростання цін (тарифів) на власні послуги: ДІ – 55.7 (у лютому – 57.8).
- У порівнянні з іншими секторами респонденти сфери послуг найбільш песимістично налаштовані щодо загальної чисельності працівників: ДІ знизився до 41.0 (у лютому – 52.0).

Додатки

Дані опитування підприємств промисловості у березні 2020 року

% відповідей

Показник	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг виготовленої продукції	30	41	29
Обсяг нових замовлень на продукцію	29	43	29
Обсяг нових експортних замовлень на продукцію	14	69	17
Обсяг незавершеного виробництва (невиконаних замовлень)	11	68	21
Залишки готової продукції	27	50	23
Запаси сировини та матеріалів	25	52	23
Ціни на сировину та матеріали	45	54	2
Ціни на продукцію власного виробництва	25	68	7
Загальна чисельність працівників	9	82	9

Дані опитування підприємств будівництва у березні 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг будівництва (виконаних будівельних робіт)	14	57	29
Обсяг нових замовлень	0	71	29
Обсяг закупівлі сировини та матеріалів	14	64	21
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	57	43	0
Закупівля послуг підрядників	21	57	21
Вартість послуг підрядників*	71	29	0
Доступність підрядників	0	64	36
Ціни на продукцію (послуги) власного виробництва	43	57	0
Загальна чисельність працівників	7	71	21

Дані опитування підприємств торгівлі у березні 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Товарооборот	33	46	21
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	44	54	3
Обсяг закупівлі товарів для продажу	33	38	28
Вартість товарів, закуплених для продажу	46	38	15
Запаси / залишки товарів для продажу*	31	49	21
Торговельна маржа	5	64	31
Загальна чисельність працівників	5	85	10

Дані опитування підприємств сфери послуг у березні 2020 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг наданих послуг	15	36	49
Обсяг нових замовлень на послуги	15	36	49
Обсяг послуг у процесі виконання	11	49	39
Ціни (тарифи) на власні послуги	16	79	5
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	44	56	0
Загальна чисельність працівників	7	69	25

Основні терміни та поняття

- **Дифузійний індекс (ДІ)** – показник, розрахований як сума часток “позитивних” (зростання) відповідей та половини часток “нейтральних” (без змін) відповідей за формулою:

$$DI_j = (P \cdot 1) + (E \cdot 0.5) + (N \cdot 0),$$

де P – частка респондентів, що повідомляють про зростання (оптимістичні оцінки);

E – частка респондентів, що повідомляють про відсутність змін;

N – частка респондентів, що відзначають зниження (песимістичні оцінки).

За умови, що $P + E + N = 100$

- Значення індексу коливається від 0 до 100:
  - рівень 50.0 – відсутність змін порівняно з попереднім місяцем;
  - вище 50.0 – поліпшення або зростання порівняно з попереднім місяцем;
  - нижче 50.0 – погіршення або скорочення порівняно з попереднім місяцем.Чим більше відхилення індексів від рівня 50.0, тим вища швидкість змін.
- Розрахунок ДІ показників “залишки готової продукції” та “ціни на сировину та матеріали” для промисловості, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “вартість послуг підрядників” для будівництва, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “запаси/залишки товарів для продажу” для торгівлі, “закупівельні ціни постачальників” для сфери послуг здійснено на основі інверсії відповідей: зростання – песимістична оцінка, зниження – оптимістична.
- **Композитний індекс (КІ)** – середньозважений показник відповідно до внеску секторів у ВВП України.

Національний банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)